

J. Madsen: Jeg skal ikke forlænge Forhandlingen om Lovens Enkeltbehold, men det forekommer mig, at der ikke er saa stort bundet ved Forskjellen mellem at levere Kornet in natura og at betale det efter Kapitelstart, at man derfor skulde sætte et saa stort Apparat i Gang som det, der er foreslaaet her i Lovforslaget, nemlig en saafaldet Kommission. Skulde man endelig have en Kommission, saaledes som foreslaaet i Lovforslaget, forekommer det mig, at man burde være gaaet et Skridt videre, og i Stedet for at sige, at man kan levere Penge i Stedet for Korn, skulde man kapitalisere Kornvædsen og sætte en vis Kapital for enhver Eiendom, hvilken Kapital da kunde ansættes til en bestemt Forrentning, eller ogsaa kunde udløses ved at indbetale Kapitalen. Man var derved kommen et Skridt videre, end her er foreslaaet. Man kom da ogsaa ud over de Vanskeligheder, der bleve omtalte af det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Hjgsbro), og som han troede vilde fremkomme ved, at den nuværende Ansættelse af Kapitelstarten ikke længe kunde ske saaledes som nu; thi man behøvede da kun een Gang for alle at faae en Sum fastsat for den Tiendevæds, der nu vares af enhver Eiendom. Naar denne Sum da blev sat til bestemte Procenter, vidste enhver, hvad han skulde yde, og naar der skete en Udskiftning, vilde det være en let Sag at fordele denne Kapital paa de forskellige Parceller i Forhold til deres Størrelse. Hvis man ikke vil gaa til denne af mig foreslaaede Kapitalisering af Tienden, lad os da endelig ikke sætte et saa stort Apparat i Gang, som her er foreslaaet med denne Kommission, men lad os ganske simpelt holde os til § 1, som jeg tror kan være tilstrækkelig. Jeg kan ikke være enig med det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein-Holsteinborg), i, at Erhvervelsen af en Tiende strengt taget skal kaldes en Eiendomsret. Man kommer ved at tale om Eiendomsret næsten til at betragte enhver Fordring, enhver Rettighed som en Eiendomsret, men det tror jeg er noget Farligt, naar man ser hen til den Betydning, som Eiendomsretten har faaet ifølge en Paragraf i Grundloven. Saavidt jeg husker, staar der nok i de gamle Tiendelove: „Tiendetager“, men ikke „Tiendeieer, og det har vist ogsaa sin Betydning. Nu har man forvelet dette Udtryk: „Tiendetager“ med „Tiendeieer,“ og man er da nu kommen saa vidt, at man siger, at her er Tale om en ren Eiendomsret. Man har før hørt, at Tienden skulde være en Prioritet, der hvilede paa Eiendommen; jeg veed ikke, om man nu vil gaa saa vidt at sige, at enhver Prioritet er en Eiendomsret i Eiendommen; det kunde maaske endnu bedre forsvares at paastaa dette end at paastaa, at den, der har erhvervet sig Ret til en Tiende, har en Eiendomsret. Fra Først af har Tienden vistnok nærmest været betragtet som en Skat, en

Ydelse, der skulde svares af en Eiendom lige med enhver anden Skat; men jeg kan ikke indse, at den virkelig paa den Maade kan gjøres til en Eiendomsret, at man skulde være bange for at vedtage et Forslag som det, der indeholdes i Lovforslagets § 1; jeg kan ikke tro, at der saa skulde blive Tale om, at den ene eller anden Part skulde trædes for nær. Derfor vi skulde blive staaende ved blot at faae Ret til at betale Tienden med Penge i Stedet for med Korn, vilde jeg som sagt foretrække at blive staaende ved § 1; men skulle vi gaa videre, vil jeg ogsaa, at Forslaget skal omfatte noget Mere, saaledes at det kan blive en virkelig Forbedring. Det er kun disse Bemærkninger, jeg har fundet mig foranlediget til at fremsætte.

G. Petersen: Da der er talt saa meget om Kapitelstartens Ansættelse, vil jeg tillade mig at gjøre det eventuelle Udvalg opmærksom paa, at det, i Stedet for at beregne Kapitelstarten stiftsviis, vist vil være rigtigt at tage et noget mindre Omraade. Det har i det Mindste i min Valgkreds i flere Aar valet stor Misforstaaelse, at Kapitelstarten bliver beregnet stiftsviis. Langelands Korn er saaledes, at for Exempel Bygpriserne der i Reglen er 1 a 2 Kroner, nu i Aar 3 a 4 Kroner høiere, end de ere paa de fleste andre Steder i Fyens Stift. Jeg har fra den langelandske Lærersforening modtaget et Andragende, som netop gaar i den Retning, og deri oplyses, at Forskjellen i Aarene 1871, 72 og 73 var, saavidt jeg erindrer, gennemsnitlig 1 Krone 66 Dre pr. Lønde Byg, saaledes at de i Virkeligheden maatte betale mere for Kornet derovre, end de modtog i Kapitelstart. Naar der skal afløses, er det ganske vist ogsaa en Uretfærdighed for Besiddernes Vedkommende, som altsaa faae en lavere Pris end den, de i Virkeligheden kunde faae for deres Korn. Ved den sidste Kapitelstartes Ansættelse i Oktober eller November Maaned var der, som tidligere anført, en Forskel af 4 Kroner pr. Lønde Byg mellem Langelands Kornpriser og de fynske. Det maa naturligvis vække en temmelig almindelig Misnøje, hvor Forholdene ere saaledes, at Priserne variere i den Grad, og paa den anden Side maa de Egne, der have lettere Korn, betale forholdsvis langt høiere Priser, end de i Virkeligheden ere forpligtede til. Saavidt jeg erindrer, var der ved Lovens Behandling her ifjor Tale om at beregne Kapitelstarten herredsviis. Jeg skal tillade mig at bringe dette Forslag i Erindring, thi jeg tror, at det i enhver Henseende vil være gavnligt og retfærdigt at indskrænke den større Kreds, hvorefter man nu beregner Priserne.

Ordføreren for Forslagsstillerne (N. Andersen): Den Bemærkning, der blev fremsat af det ærede Medlem for Svendborg Amts